

Remissvar landsbygdkommitténs slutbetänkande

Regeringen önskar synpunkter på slutbetänkandet, förslagen och dess konsekvenser. Därutöver välkomnas också synpunkter på förslag till finansiering.

Bakgrund

I juni 2015 tillsatte regeringen en parlamentarisk kommitté med uppdrag att ta fram en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder. Kommittén består av representanter från samtliga riksdagspartier. Utgångspunkten har varit att ge alla delar av landet möjlighet att utvecklas efter sina särskilda förutsättningar och att tillgodose människors behov av jobb, välfärd och en god livsmiljö. Nu är förslagen ute på remiss till omkring 400 myndigheter och intresseorganisationer. Därefter kommer en proposition från regeringen.

I slutbetänkandet presenteras 75 förslag inom åtta olika områden. De olika områdena är:

- Näringspolitik
- Digitalisering och transportinfrastruktur
- Kompetensförsörjning
- Bostadspolitik och samhällsplanering
- Tillgång till service, välfärd och kultur
- Statlig närvaro
- Styrning och samordning
- CIVILSAMHÄLLET

Förslaget innehåller både generella förslag och förslag riktade till 23 kommuner som anses ha särskilt stora utmaningar. Ingen kommun i Sörmland omfattas av de riktade förslagen.

Vår bedömning är att en knapp tredjedel av förslagen berör Regionförbundet Sörmlands uppdrag och ansvarsområden, främst förslag inom näringspolitiken.

Regionförbundets yttrande

En generell synpunkt på förslaget är att regionernas uppdrag och roll inte har lyfts fram tillräckligt tydligt. I flera förslag är regionerna till och med helt osynliga. Ett tydligt exempel är de förslag som rör länstransportplanen där regionernas roll som

planupprättare inte syns. (mer under rubriken digitalisering och transportinfrastruktur) Risken är att regionernas roll blir svagare och att deras uppdrag blir än mer otydligt. Dessutom finns en risk att det utvecklingsarbete som regionerna redan gör inte förstärks utan att satsningar i värsta fall blir kontraproduktiva. Ett generellt förslag är därför att se över regionernas roll med ambitionen att stärka det framgångsrika arbete som redan görs. Vi vill särskilt lyfta fram möjligheterna med de strategier för smart specialisering som regionerna arbetat fram. Smart specialisering innebär att regionen identifierar sina styrkeområden och sedan prioriterar sina satsningar inom dessa områden. I Regionförbundet Sörmlands strategi för smart specialisering ser vi att stad och land kompletterar varandra. Vi anser därför att de satsningar som görs inom ramen för smart specialisering kommer att gynna såväl stad som landsbygd.

Näringspolitik

Regionförbundet Sörmland ser positivt på att ALMI föreslås få mer resurser för att stödja näringslivsutveckling på landsbygden inte minst eftersom ALMI redan har en koppling till regionerna.

De övriga medel som ska användas för att stärka företagandet på landsbygden bör också gå via regionerna. På detta sätt kan regionerna till exempel koppla an satsningar på landsbygden till de prioriteringar som gjorts inom smart specialisering. Vi bedömer att det skulle leda till mycket mer effekter än om pengar gick förbi regionerna. Genom att varje region får större frihet att avgöra var pengarna bäst gör nytta kan vi dessutom dra nytta av regional och lokal kunskap om förutsättningar. Vi välkomnar istället en utvecklad uppföljning från statens sida.

Regionförbundet har sedan flera år ett fokuserat och framgångsrikt arbete med destinationsutveckling och ser därför positivt på att landsbygdskommittén lyfter fram möjligheterna att göra Sverige till en utvecklad besöksnation genom satsningar på landsbygden. Det är dock viktigt att satsningarna görs med ett helhetstänk där stad och landsbygd kompletterar varandra. Rent konkret ser vi i Sörmland att den Sörmländska landsbygden är en resurs för framförallt Stockholmsområdet.

Digitalisering och transportinfrastruktur

I de förslag som rör transportsystemet har länsplaneupprättarens roll förbisetts. Landsbygdskommittén föreslår till exempel att länsstyrelserna ska ges i uppdrag att redovisa landsbygdernas behov av underhåll och investeringar i transportsystemet i planeringsunderlaget till länsplanerna för regional transportinfrastruktur, något som idag redan görs i en politisk process vid framtagandet av länstransportplanerna. I denna process har idag kommunerna stora möjligheter att påverka hur investeringar ska göras tillsammans, vilket Regionförbundet anser är till nytta för de lokala förutsättningarna på såväl landsbygd som övriga landet.

Att utveckla samarbeten på distans och att främja goda digitala kommunikationsmöjligheter ligger helt i linje med Sörmlands egna ambitioner. Rent generellt är vi för alla statliga insatser på området.

Kompetensförsörjning

Regionförbundet Sörmland ser positivt på att universitet och högskolor ges i uppdrag att öka tillgängligheten till högre utbildning i hela landet. Här är det återigen viktigt att dessa satsningar kopplar an till de satsningar som regionerna själva genomför på området inom ramen för kompetensplattformarna. Regionförbundet tycker inte heller att uppdraget endast ska röra tillgängligheten till högre studier utan också samverka mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor. Även här ser vi en tydlig koppling till arbetet med smart specialisering. För att utveckla styrkor som ska konkurrera globalt är utbildning och forskning avgörande. Forskning och utbildning spelar därför en viktig roll i såväl smart specialiserings-processen som i utvecklingen av den svenska landsbygden. Regionförbundet Sörmland anser vidare att fördelningen av forskningsmedel bör ses över. Vår bedömning är att mindre högskolor utanför storstadsområdena i dagsläget får för lite forskningsmedel. Högskolorna spelar generellt en viktig roll för den regionala kompetensförsörjningen på såväl landsbygd som i tätorterna vilket i sin tur är avgörande för ett livskraftigt näringsliv och en god offentlig service. Ökade forskningsanslag skulle stärka de mindre högskolorna och därmed ge positiva effekter för såväl tätorter som landsbygd i högskolornas närhet.

Bostadspolitik och samhällsplanering

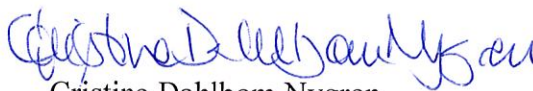
Sen några år tillbaka är regional fysisk planering ett av regionförbundets uppdrag. I det sammanhanget ser vi positivt på förslaget med en samhällsplanering som underlättar för landsbygdens utveckling. Vi anser att förslagen som syftar till att minska begränsningar för byggande och utveckling på landsbygden är viktiga. Här ser vi möjligheten att lätta på regelverken kring riksintressen och strandskydd.

Statlig närvaro

Regionförbundet anser rent generellt att statliga myndigheter inte bara ska flyttas ut för att skapa arbetstillfällen. Ambitionen bör vara att en utflyttning ska skapa ett mervärde för såväl myndighetens verksamhet som för den region där myndigheten etableras. Vi bedömer att en utlokalisering har potential att ge ringar på vattnet till exempelvis det regionala näringslivet. Sörmland kan erbjuda de myndigheter som ska utlokaliseras goda förutsättningar i form av arbetskraft, lokaler och kommunikationer och hög tillgänglighet till både Europa via Stockholm Skavsta Airport och till Stockholms-regionen. Samtidigt har Sörmland ett stort behov av fler kvalificerade arbetstillfällen och mer forskning och utveckling.

REGIONFÖRBUNDET SÖRMLAND
Förbundskontoret

Viking Jonsson
Regionstyrelsens ordförande

Cristine Dahlbom Nygren
Regiondirektör